

ŠVIETIMO IR UGDYMO ĮSTAIGŲ ADMINISTRACIJAI DĖL PIROTECHNIKOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMO

Artėjant žiemos šventėms (Kalėdoms ir naujiesiems metams) norime priminti pavojus, galinčius kilti dėl nesaugaus pirotechnikos priemonių naudojimo.

- Kiekvienais metais gruodžio - sausio mėnesiais policijos įstaigos vykdo prevencines priemones, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą civilinių pirotechnikos priemonių apyvartą ir užkardyti pažeidimus, susijusius su civilinės paskirties pirotechnikos priemonių naudojimu, disponavimu ar prekyba. Tokių priemonių metu kasmet yra surašoma nemažai administracinių nusižengimų protokolų.
- Atminkite, kad mokyklos teritorijoje ar juo labiau mokykloje draudžiama naudoti pirotechnikos priemones. Atsižvelgiant į jų pavojingumo laipsnį, nustatytą įstatymuose, pirotechnikos priemones įsigyti draudžiama vaikams iki 14 metų, o kai kurias pirotechnikos priemones – nuo 16 ar 18 metų. Yra tokių pirotechnikos priemonių, kurias naudoti ir įsigyti gali tik profesionalūs pirotechnikai.

Lietuvos Respublikos civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 21 str. nustatyta, kad:

- F1 kategorijos fejerverkus (fejerverkai, keliantys labai mažą pavojų, labai mažai triukšmo ir skirti naudoti aptvertose teritorijose, taip pat naudoti gyvenamosiose patalpose) gali įsigyti ir juos naudoti ne jaunesni kaip 14 metų asmenys.
- F2 kategorijos fejerverkus (fejerverkai, keliantys mažą pavojų, mažai triukšmo ir skirti naudoti aptvertose teritorijose, esančiose lauke) gali įsigyti ir juos naudoti ne jaunesni kaip 16 metų asmenys.
- F3 kategorijos fejerverkus (fejerverkai, keliantys vidutinį pavojų ir skirti naudoti didelėse atvirose teritorijose), T1 (priemonės, skirtos naudoti scenoje ir keliančios mažą pavojų) ir P1 (priemonės, išskyrus fejerverkus ir teatrinės pirotechnikos priemones, keliančios mažą pavojų) kategorijų civilines pirotechnikos priemones gali įsigyti ir jas naudoti ne jaunesni kaip 18 metų asmenys.

Kaip atpažinti fejerverkus? Įstatymo 8 str. nustatytas civilinių pirotechnikos priemonių ženklavimas:

- Kiekviena Lietuvos Respublikoje pagaminta ar platinama civilinė pirotechnikos priemonė, išskyrus transporto priemonių pirotechnikos priemones, turi būti paženklinta etikete, kurioje lietuvių kalba matomai, aiškiai ir nenutrinamai įrašytas gamintojo pavadinimas ir adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju (...) registruotas prekės pavadinimas (ženklas), tipas, jos registracijos numeris, civilinės pirotechnikos priemonės, partijos ar serijos numeris, kategorija, pirotechninio mišinio bendra masė, amžius, nuo kurio galima įsigyti atitinkamą pirotechnikos priemonę, gaminio naudojimo instrukcija, mažiausias saugus atstumas iki pirotechnikos priemonės ją naudojant (jeigu priemonė skirta naudoti tik lauke ar gaminio konstrukciniai ypatumai nustato tokią būtinybę), pagaminimo metai. Papildomai civilinių pirotechnikos priemonių naudojimas (jeigu reikia) gali būti pavaizduotas grafiškai.
- Ant kiekvieno tiekiamo rinkai fejerverko, jei jis skirtas naudoti tik lauke ar skirtas pirotechnikams, nurodoma: „Naudoti tik lauke“ ar „Naudoti tik pirotechnikams“.

Įstatymo 17 str. nustatyti pirotechnikos priemonių naudojimo draudimai – DRAUDŽIAMA:

- platinti civilines pirotechnikos priemones (išskyrus F1 kategorijos fejerverkus) arčiau kaip 30 metrų nuo mokyklų.
- naudoti civilines pirotechnikos priemones (išskyrus F1 kategorijos fejerverkus) arčiau kaip 30 metrų nuo mokyklų, gydymo ir reabilitacijos įstaigų, kulto, šarvojimo patalpų, jeigu tai nesuderinta su pastatų (statinių) ar patalpų valdytojais, taip pat kitose savivaldybės tarybos nustatytose vietose.

- jeigu tai trikdo viešąją rimtį, naudoti civilines pirotechnikos priemones nuo 22.00 val. iki 8.00 val. (išskyrus švenčių dienas, taip pat per masinius renginius, kuriuos rengti savivaldybės vykdomoji institucija yra išdavusi leidimą), kitu teisės aktuose nustatytu ar savivaldybės tarybos nustatytu laiku.

Atsakomybė už nusižengimus, susijusius su civilinės pirotechnikos priemonėmis, nustatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANR):

- Už Civilinių pirotechnikos priemonių įsigijimo, naudojimo tvarkos pažeidimą atsakomybė numatyta ANR 483 str. Už šį pažeidimą gresia bauda nuo 14 iki 60 eurų.
- Naudojant nenustatytu laiku ar pernelyg triukšmingus fejerverkus, kyla atsakomybė, numatyta ANR 488 str. (Viešosios rimties trikdymas), šis pažeidimas užtraukia baudą nuo 20 iki 80 eurų, pakartotinai nusižengus – baudą nuo 80 iki 300 eurų.
- Nesilaikant saugaus elgesio su fejerverkais taisyklių, dėl kurių gali kilti gaisras ar sprogimas, kyla atsakomybė, numatyta ANR 525 str. (Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymas ar pažeidimas, šis pažeidimas užtraukia baudą nuo 20 iki 70 eurų, o juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 60 iki 580 eurų.
- Svarbu paminėti, kad už administracinius nusižengimus asmenys atsako nuo 16 metų, tačiau atsakomybė už vaikų iki 16 metų padarytus administracinius nusižengimus gali kilti ir tėvams – tai nustatyta ANR 73 str. (Tėvų valdžios nepanaudojimas arba panaudojimas priešingai vaiko interesams), už šį pažeidimą gresia bauda nuo 10 iki 100 eurų.
- Nepaisant aktyvių prevencinių priemonių, kasmet dėl nesaugaus pirotechnikos priemonių naudojimo nukenčia žmonės. 2018 metais naudojant pirotechnikos priemones buvo sužaloti 66 asmenys, iš jų 17 nepilnamečių. Svarbu atkreipti dėmesį, kad nors susižaloja sąlyginai nedaug žmonių, sužalojimai dėl nesaugaus pirotechnikos priemonių naudojimo būna itin skaudūs – nutraukiamos galūnės, susižalojamos akys, veidas, kitos kūno vietos.
- Svarbu nepamiršti, kad dėl nesaugaus pirotechnikos priemonių naudojimo gali kilti taip pat ir gaisras – priešgaisrinės apsaugos departamento duomenimis, kasmet dėl nesaugaus pirotechnikos priemonių naudojimo kyla vidutiniškai 9 gaisrai.
- Mokyklos administracijai svarbu užtikrinti, kad ne tik mokyklos teritorijoje ar mokykloje nebūtų naudojamos pirotechnikos priemonės, bet ypač svarbu šių priemonių nenaudoti ir mokykloje vykstančių šventinių renginių („Eglučių“) metu. Net ir nekaltai atrodanti šaltoji ugnelė gali sukelti skaudžias pasekmes.